

Krzyż Wolności i Solidarności

<https://ipn.gov.pl/kwi/uroczystosci/55,Ceremonia-wreczenia-Krzyzy-Wolnosci-i-Solidarnosci-w-34-rocznice-pacyfikacji-kopalni-wujek>
27.04.2024, 11:11

Ceremonia wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności w 34. rocznicę pacyfikacji kopalni „Wujek” – Katowice, 16 grudnia 2015

W 34. rocznicę pacyfikacji kopalni „Wujek”, 16 grudnia 2015 r., w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej z lat 1956–1989. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy odznaczenia wręczył Prezes Instytutu Pamięi Narodowej dr Łukasz Kamiński. Krzyże Wolności i Solidarności zostały przyznane 47 osobom, wśród których pośmiertnie odznaczonych zostało dziewięciu górników, zamordowanych przez ZOMO w czasie pacyfikacji kopalni „Wujek” 16 grudnia 1981 r. W uroczystości wzięli udział: Renata Soszyńska, zastępca dyrektora BUiAD IPN; Jarosław Wiczorek, wojewoda śląski; Marcin Krupa, prezydent miasta Katowice; Robert Ciupa, dyrektor Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności, a także przedstawiciele środowisk kombatanckich oraz rodziny

dr Andrzej Sznajder

Od lewej: dr Renata Dziechciarz, dr Andrzej Sznajder.

zamordowanych górników z kopalni „Wujek”.

Uroczystą ceremonię rozpoczął dyrektor Oddziału IPN w Katowicach dr Andrzej Sznajder, a naczelnik OBUiAD IPN w Katowicach dr Renata Dziechciarz zaprezentowała historię wręczanych odznaczeń. Następnie Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr. Łukasz Kamiński wręczył odznaczenia.

– W szczególny sposób możemy uzmysłować sobie, jak wielka była cena tej odwagi, patrząc na odznaczonych pośmiertnie górników z kopalni „Wujek” – powiedział prezes IPN. – Górnicy z kopalni Wujek zginęli w obronie wolności. Stanęli w obronie Solidarności rozumianej jako związek zawodowy, wielki ruch Polaków, ale stanęli też w obronie solidarności tej, którą piszemy przez małe „s” – solidarności między ludźmi” – powiedział Kamiński.

Odznaczony w środę Krzyżem Wolności i Solidarności, przywódca strajku w kopalni Wujek w 1981 roku Stanisław Płatek powiedział, że jest wzruszony, że tak wielu uhonorowano. Jak dodał, Krzyż Wolności i Solidarności jest „dla ludzi Solidarności najważniejszym odznaczeniem”, to dowód uznania. Zauważył jednak, że „wielu” oczekiwałoby czegoś więcej – „nie tylko odznaczenia”. – Powiem tylko tyle, że ranni, rodziny zamordowanych na kopalni Wujek do dnia dzisiejszego ze strony skarbu państwa nie uzyskały żadnej gratyfikacji, żadnego zadośćuczynienia. Przynajmniej niech to odznaczenie będzie formą tego minimalnego zadośćuczynienia za ofiarę życia, za ofiarę krwi, złożoną na barykadzie walczących o wolną, niepodległą, sprawiedliwą Polskę” – podkreślił Płatek.

Rodziny poległych górników, które odbierały w środę Krzyże, mówiły, że tych dni nie można zapomnieć. W największej tragedii stanu wojennego polegli w kopalni „Wujek”: Józef Czekalski, Krzysztof Giza, Ryszard Gzik, Bogusław Kopczak, Zenon Zając, Zbigniew Wilk, Andrzej Pełka, Jan Stawisiński i Joachim Gnida.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek prezesa IPN, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Dotąd odznaczenie otrzymało ponad 700 działaczy.

Lista osób odznaczonych:

Piotr Babrakowski

Marek Bartosiak

Anna Boduch-Kulińska

Piotr Boruszewski

Janina Jadwiga Chmielowska

Józef Jerzy Filipek

Bohdan Józef Frączek

Bernadetta Grobelny
Zdzisław Bronisław Honkisz
Ludwik Jan Karmiński
Wanda Emilia Kolasa
Władysław Kościelniak
Jędrzej Krakowski
Jan Ludwiczak
Wiesław Łobień
Miroslaw Tomasz Łysik
Maria Małusecka
Tadeusz Antoni Matusiak
Bogdan Franciszek Miodek
Alina Mucha
Bolesław Tadeusz Piątek
Tadeusz Piecyk
Mieczysław Pieronkiewicz
Andrzej Janusz Pietruś
Zenon Pigoń
Stanisław Bogumił Płatek
Aleksander Stefan Przygodziński
Stanisława Przytocka
Kazimierz Stanisław Rudzki
Marek Henryk Skwarczyński
Leonard Franciszek Warda
Władysław Wójcik
Zbigniew Wójcik
Ignacja Wysztygiel
Stanisław Wysztygiel
Krzysztof Zaniewski

Pośmiertnie:

Józef Czekalski
Marian Giermuziński
Józef Giza
Joachim Gnida
Ryszard Gzik
Bogusław Kopczak
Stanisław Łaski
Andrzej Pełka
Jan Stawisiński
Zbigniew Wilk
Zenon Zając.

PLIKI DO POBRANIA

[Biogramy osób odznaczonych – Katowice 16.12.2015 \(pdf, 261.21 KB\)](#)